

Το Μανιφέστο της IFLA ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, ΤΗ ΧΡΗΣΤΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

(Επικυρωμένο από το Διοικητικό Συμβούλιο της IFLA, στις 3
Δεκεμβρίου 2008)

Translation in Greek:

Antonia Arahova

Librarian

National Library of Greece

Institute for Democracy Konstantinos Karamanlis

Η IFLA έχει σε πολυάριθμες περιπτώσεις και σε πολλά φόρουμ καταστήσει σαφής την πίστη της στο θετικό ρόλο των βιβλιοθηκών για την κοινωνία και τη δέσμευσή της για την ενίσχυση αυτού του ρόλου. Έχει συνδέσει με συνέπεια αυτή της την πίστη με την αρχή της Ελευθερίας της Πρόσβασης στην Πληροφορία και την Ελευθερία της Έκφρασης, όπως ορίστηκε στο άρθρο 19 της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Η.Ε για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, το 1948.

Συγκεκριμένα:

- Το Μανιφέστο των IFLA/UNESCO για τη Δημόσια βιβλιοθήκη (1994) διακηρύσσει τη σημασία «της δυνατότητας των καλά πληροφορημένων πολιτών να ασκήσουν τα δημοκρατικά τους δικαιώματα και να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην κοινωνία»,
- Η Διακήρυξη της Γλασκώβης σχετικά με τις Βιβλιοθήκες, τις Υπηρεσίες Πληροφόρησης και την Πνευματική Ελευθερία (2002) διακηρύσσει ότι οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες πληροφόρησης «συμβάλουν στην προστασία των δημοκρατικών αξιών και των πανανθρώπινων δικαιωμάτων των πολιτών»,
- Το Μανιφέστο της Αλεξάνδρειας για τις Βιβλιοθήκες, Η Κοινωνία της Πληροφορίας σε Δράση (2005) επαναβεβαιώνει την αρχή ότι «οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες πληροφόρησης [είναι] ζωτικής σημασίας σε μία δημοκρατική και ανοικτή Κοινωνία της Πληροφορίας», και προσθέτει ότι «οι Βιβλιοθήκες είναι ουσιαστικής σπουδαιότητας οργανισμοί για ένα επαρκώς πληροφορημένο σύνολο πολιτών και μία διαφανή διακυβέρνηση».

Διαφάνεια, Χρηστή Διακυβέρνηση και Εξάλειψη της Διαφθοράς

Η διαφάνεια είναι η βάση της χρηστής διακυβέρνησης και το πρώτο βήμα στην πάλη ενάντια στη διαφθορά. Διαθέτει μια καθολικά τεκμηριωμένη επιχειρηματολογία για την παροχή συστημάτων διαχείρισης ορθών τεκμηρίων, αρχείων, καθώς και συστημάτων ρύθμισης και εποπτείας οικονομικού χαρακτήρα. Συνδέεται άμεσα με την πρακτική της κοινωνικά υπεύθυνης συγγραφής και της δημοσιογραφίας, της εκδοτικής παραγωγής, της δημοσίευσης και της διανομής των πληροφοριών μέσω όλων των μέσων.

Η διαφθορά υπονομεύει τις βασικές κοινωνικές αξίες, απειλεί το κράτος δικαίου και υπονομεύει την εμπιστοσύνη στους πολιτικούς θεσμούς. Δημιουργεί ένα επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο μόνο ο διεφθαρμένος ευημερεί. Δυσχεραίνει την επιστημονική εργασία και την έρευνα, αποδυναμώνει τη λειτουργία των επαγγελματιών και παρεμποδίζει την ανάδειξη της κοινωνίας της γνώσης. Συμβάλει αποφασιστικά στη δημιουργία και την επίταση της ανθρώπινης δυστυχίας και την παρακώλυση της ανάπτυξης. Η διαφθορά έχει τα μέγιστα αποτελέσματα υπό την επικράτηση συνθηκών μυστικότητας και γενικής άγνοιας.

Η IFLA διαβεβαιώνει ότι οι βιβλιοθήκες είναι ιδρύματα που έχουν τη διαφάνεια στην ίδια τους την υπόσταση και η αποστολή τους είναι αφιερωμένη ώστε να καταστήσουν διαθέσιμη στον καθένα και στην καθεμία την πιο ακριβή και αμερόληπτη εκπαιδευτική, επιστημονική και τεχνική καθώς και σχετική με την κοινωνία πληροφόρηση. Το πληροφοριακό υλικό και η πρόσβαση σ' αυτό, που παρέχεται από τις βιβλιοθήκες και τις υπηρεσίες πληροφόρησης, συμβάλλουν στην χρηστή διακυβέρνηση κυρίως με τη διεύρυνση της γνώσης των πολιτών και τον εμπλουτισμό των συζητήσεων και του δημόσιου διαλόγου.

Οι βιβλιοθήκες και οι υπηρεσίες πληροφόρησης πρέπει να επεκτείνουν την αποστολή τους ώστε να καταστούν πιο ενεργά συνιστώμενα μέρη στην χρηστή διακυβέρνηση και την πάλη ενάντια στη διαφθορά. Συγκεκριμένα μπορούν να επιτελέσουν έναν σημαντικό ρόλο στην πληροφόρηση των πολιτών σχετικά με τα δικαιώματα και τις δικαιοδοσίες τους.

Η IFLA επομένως απευθύνει έκκληση σε όλους τους βιβλιοθηκονόμους και τους επιστήμονες της πληροφόρησης καθώς και σε όλους εκείνους τους αρμόδιους για τη διοίκηση της βιβλιοθήκης και τη διαχείριση των υπηρεσιών πληροφόρησης τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο να υποστηρίξουν το ακόλουθο πρόγραμμα.

1. Οι βιβλιοθηκάριοι πρέπει να αντιμετωπίσουν τη διαφθορά που έχει άμεσες επιπτώσεις στο χώρο της βιβλιοθηκονομίας, όπως στην πρόσβαση και την παροχή του υλικού των βιβλιοθηκών, στους διορισμούς στις θέσεις εργασίας στις βιβλιοθήκες και στη σύναψη των συμβάσεων και των πόρων χρηματοδότησης των βιβλιοθηκών. Οι Βιβλιοθηκονομικές Ενώσεις πρέπει να υποστηρίξουν αυτό το εγχείρημα μέσω της δημιουργίας ή της ενίσχυσης των Κωδίκων της Επαγγελματικής Ηθικής.
2. Οι βιβλιοθηκάριοι πρέπει να προσπαθήσουν να βελτιώσουν την επαγγελματική θέση όλων των επιστημόνων της πληροφόρησης και να προαγάγουν τη θέσπιση καλύτερων αμοιβών για τον κλάδο τους προκειμένου να μειώσουν το ευεπηρέαστο, το βαθμό δεκτικότητάς τους στη διαφθορά.
3. Οι βιβλιοθηκάριοι πρέπει να επαναβεβαιώσουν το ρόλο τους στην εκπαίδευση των πολιτών με την ανάπτυξη σημαντικών συλλογών και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην πληροφόρηση πάνω σε φιλοσοφικά και κοινωνικά/οικονομικά/πολιτικά θέματα.
4. Όπου μια χώρα έχει νόμους που κατοχυρώνουν την πρόσβαση ή την ελευθερία στην πληροφόρηση, οι βιβλιοθηκάριοι πρέπει να επιδιώξουν να καταστήσουν τη βιβλιοθήκη ένα κέντρο όπου οι πολίτες μπορούν να βοηθηθούν στη σύνταξη και την υποβολή των αιτημάτων πληροφόρησης.
5. Όπου μια χώρα δεν έχει νόμους που κατοχυρώνουν την πρόσβαση ή την ελευθερία στην πληροφόρηση, ή τέτοιοι νόμοι δεν είναι αποτελεσματικοί, οι βιβλιοθηκάριοι πρέπει να υποστηρίξουν πρωτοβουλίες με στόχο να συντάξουν, να τροποποιήσουν, να προωθήσουν και να προστατεύσουν τέτοιους νόμους από το να μην παραμένουν ανενεργοί.
6. Προγράμματα κατάρτισης είναι απαραίτητο να οργανωθούν για τους βιβλιοθηκάριους και τους χρήστες όσον αφορά στη χρήση εκείνου του είδους των πληροφοριών που θα βελτιώσουν την κατανόηση των νόμων από τους πολίτες και θα τους βοηθήσουν στην εντύπωση των δικαιωμάτων και των δικαιοδοσιών τους.
7. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να συλλέγουν πληροφοριακό υλικό που προέρχεται από επίσημους οργανισμούς, ιδιαίτερα εκείνους που εξετάζουν τα δικαιώματα και τις δικαιοδοσίες των πολιτών. Πρέπει να επιδιώξουν να κάνουν τις πληροφορίες που προέρχονται από τους επίσημους οργανισμούς πιο κατανοητές και προσίτες (μέσω των ευρετηρίων, των περιλήψεων, της υποστήριξης των υπηρεσιών αναζήτησης, κ.λπ.). Πρέπει επίσης να οργανώνουν προγράμματα ψηφιοποίησης και άλλων μορφών διατήρησης για τις επίσημες πληροφορίες σχετικά με τους νόμους, τα δικαιώματα και τις δικαιοδοσίες και να διευκολύνουν την πρόσβαση στις υπάρχουσες βάσεις δεδομένων αυτών των τύπων πληροφοριών.
8. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να γίνουν διαθέσιμες ως τόποι συναντήσεως για την προώθηση των δικαιωμάτων στην

πληροφόρηση (μέσω των αφισών και άλλων μέσων δημοσιότητας) και οι βιβλιοθηκάριοι πρέπει να επιδιώξουν να ενισχύσουν στη συνείδηση των πολιτών το δικαίωμα στην πληροφόρηση.

9. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να δημιουργήσουν οι ίδιες ή να συνεργαστούν για τη δημιουργία των πυλών ενάντια στη διαφθορά που θα διασυνδέουν περιεχόμενο από επίσημες πηγές, όπως οι ΜΚΟ ενάντια στη διαφθορά και άλλες σχετικές πηγές.
10. Οι βιβλιοθήκες πρέπει να υποστηρίξουν τα υπάρχοντα και τα μελλοντικά, σύμφωνα με τον σχεδιασμό, συμβουλευτικά κέντρα για τους πολίτες που παρέχονται από τις ενάντια στη διαφθορά ΜΚΟ με την παροχή πληροφοριών, την τεχνική βοήθεια με βάσεις δεδομένων και με όλες τις άλλες σχετικές πτυχές της επαγγελματικής τους εμπειρίας.